

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de opvolgingsdoorlichting van Stedelijke Academie voor Podiumkunsten
Westhoek te VEURNE**

Hoofdstructuur deeltijds kunstonderwijs

Instellingsnummer 50435

Instelling Stedelijke Academie voor Podiumkunsten Westhoek

Directeur Luc DEVRIESE

Adres Noordstraat 18 - 8630 VEURNE

Telefoon 058-33.56.01

E-mail luc.devriese@veurne.be

Website www.academie-veurne.be

Bestuur van de instelling Gemeentebestuur van Veurne

Adres Sint-Denisplaats 16 - 8630 VEURNE

Dagen van het opvolgingsbezoek 15-03-2017; 27-05-2017; 01-06-2017

Einddatum van het opvolgingsbezoek 01-06-2017

Datum bespreking verslag met de instelling 15-06-2017

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Rieka HÉRIE

Teamleden Luc PONET, Karin VERWEIJ

Externe deskundige(n) Lieve CURIAS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 HISTORIEK.....	4
2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)	4
3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	4
3.1 Muziek: samenzang.....	4
3.2 Woordkunst: algemene verbale vorming.....	6
3.3 Woordkunst: drama	7
3.4 Dans: artistieke training	7
3.5 Dans: dansinitiatie.....	8
3.6 Dans: hedendaagse dans	9
4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG	10

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de academie door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de academie bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de academie karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de academie
- proces: initiatieven die de academie neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de academie met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de academie. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de academie of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de academie of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de academie de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de academie de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de academie het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de academie of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De academie mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 28-01-2013 tot 02-02-2013 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 01-04-2016 moet de academie kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de academie daarin is geslaagd.

2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

- de erkenningsvoorwaarde '**voldoen aan de onderwijsdoelstellingen**'

Muziek

samenzang

Woordkunst

algemene verbale vorming

drama

Dans

artistieke training

dansinitiatie

hedendaagse dans

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Muziek: samenzang

Voldoet

Voor het vak samenzang worden de leerplandoelstellingen bereikt. Dit vak onderging na de onvoldoende tijdens de vorige doorlichting een metamorfose. De specificiteit ervan is evenwichtig in kaart gebracht en omgezet in duidelijke jaarplannen met duidelijke leerlijnen. Er is nu niet alleen een duidelijke visie, maar ook een zeer genuanceerde, enthousiaste, positieve drive. De effectiviteit en de dynamiek van het vak worden in voldoende mate aangetoond. De huidige aanpak kan gelden als een voorbeeld van goede praktijk.

Outputgegevens

Leerprestaties

Outcomes

Vervolgonderwijs

Tevredenheid

De resultaten van de herbronning zijn herkenbaar in de artistieke prestaties tijdens optredens en projecten. Deze zijn onder andere zichtbaar op de website en via Facebook. Het enthousiasme en de tevredenheid van de leerlingen zijn exponentieel (mee-)geëvolueerd met de inhoudelijke (r)evolutie. Het niveau van de output is opmerkelijk verbeterd tegenover de vorige doorlichting.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Referentiekader

Planning

Verticale en horizontale

samenhang

Klasmanagement

Actief en constructief leren

Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat lang niet alle leerplandoelstellingen aan bod kwamen. Een visie, die o.a. via vakoverleg tot stand komt, ontbrak. Bovendien was er geen samenhang met de andere vakken van dezelfde graad.

De leerinhoud van het vak is omgezet in evenwichtige, overzichtelijke jaarplannen. Alle leerdoelen zitten erin vervat. Er is specifieke aandacht voor het zingend musiceren, aangevuld met doelgerichte oefeningen, al dan niet in spelvorm. Belangrijk is evenwel dat de praktijk van het zingen loskomt van de

abstractie van de algemene muzikale vorming. De ‘ervaringsgerichtheid’ is daardoor veel belangrijker geworden.

Het vak wordt holistisch bekeken. Daardoor kan er aandacht besteed worden aan stemhygiëne, stemontwikkeling, intonatie, articulatie, uitspraak, het ontwikkelen en stimuleren van improvisatie, het (inwendig) voorstellingsvermogen, enzovoort.

Vanuit het artistiek-pedagogisch project van de academie zijn er bijkomende doelstellingen m.b.t. de horizontale en de verticale samenhang met onder andere de instrumentopleiding. Er is sowieso een duidelijke link tussen het vak samenzang en de algemene muzikale vorming, maar de samenwerking met de begeleidingspraktijk is veel minder evident. Toch slaagt men er in deze academie in bijzondere samenwerkingsvormen op poten te zetten. Het amv-team en de leerkrachten instrument, maar ook de leraars begeleidingspraktijk en samenspel, zijn immers voortdurend op zoek naar nieuwe uitdagingen en acties of projecten die de samenhang tussen de vakken kunnen versterken.

Uitrusting
Leermiddelen en ICT
Logistiek

Naast de traditionele klasuitrusting zijn er ondersteunende leermiddelen ter beschikking zoals Orff-instrumenten, boomwhackers, enzovoort. Het interieur van de klas in de hoofdschool is opgefrist en gedeeltelijk vernieuwd. Dit werkt bevorderlijk voor de betrokkenheid, de klassfeer en voor de algehele motivatie.

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Valide
Betrouwbaar

Tijdens de doorlichting waren de evaluaties formeel in orde maar er was zeer weinig aandacht voor specificiteit en gelijkgerichtheid omwille van het gebrek aan inhoudelijk vakoverleg.

Tijdens de opvolging werd vastgesteld dat verschillende aspecten geoptimaliseerd werden. Voor het vak samenzang zijn geen examens vereist, wel zijn er regelmatig optredens. Er worden geen punten toegekend, maar de permanente evaluatie gebeurt aan de hand van een duidelijke, gestructureerde visie die gebaseerd is op zes relevante parameters: melodiebeleving – tekstbeleving – metrum/ritme – muzikaliteit – inzet/betrokkenheid – lichamelijke beleving. Deze aandachtspunten worden gehonoreerd met een beoordeling aan de hand van letters: A (uitstekend), B (goed), C (voldoende) of D (minder goed). Er is voldoende ruimte voor de toevoeging van een persoonlijke commentaar. Hierdoor is de evaluatie steeds stimulerend, evenwichtig en representatief. Bovendien wordt elke activiteit, elk optreden gezamenlijk besproken en geëvalueerd. De leerlingen leren daardoor wat introspectie en zelfreflectie is.

Leerbegeleiding
Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem

Tijdens de opvolgingsdoorlichting kon vastgesteld worden dat de stelling: “elke leerling is belangrijk” geen loze bewering is. Het team staat garant voor een uitgebreide zorgzaamheid en een grote betrokkenheid. De inhoud en de ontwikkelde inzichten omtrent de betekenis en de inhoud van het vak hebben er toe geleid dat er een grotere aantrekkingskracht en dus ook meer engagement is vanwege de leerlingen. Ze zijn niet alleen artistiek heel erg betrokken bij de opleiding, maar ook mentaal en - door de vele oefeningen - zelfs fysiek. Dit alles samen heeft mee geleid tot een grote zorgzaamheid en een uitdagende samenwerking tussen leraars en leerlingen. De oriëntering in functie van de instrumentkeuze maakt daar deel van uit, net als een eventuele

bijles voor samenzang.

Deskundigheidsbevordering Tijdens de doorlichting kon worden vastgesteld dat een zeer gerichte bijsturing en nascholing, als hefboom voor het terug ontdekken en verder ontwikkelen van interne expertise, noodzakelijk was.

Aan de basis van de ommekeer in de aanpak en het succes van de samenzang ligt enerzijds de confrontatie met de realiteit na de vorige doorlichting en anderzijds de bewustwording die zich daaruit ontwikkeld heeft. Om de honger naar verbetering te voeden werden talrijke opleidingen en nascholingen gevolgd, dit ter ondersteuning van het inzicht en de professionaliteit die van het vak samenzang nu een succesvak maken. De leraars dienden daartoe hun comfortzone te verlaten en zich aan een zoektocht te wagen waarvan het parcours even uitdagend als verrassend was. Het effect van de opgedane kennis en ervaring is zonder enige twijfel spectaculair. De expertise wordt binnen het team gedeeld, besproken en becommentarieerd, hetgeen nogmaals bijdraagt tot de deskundigheidsbevordering van elke leraar.

3.2 Woordkunst: algemene verbale vorming

Voldoet

In de meeste lessen algemene verbale vorming worden de leerplandoelstellingen bereikt. Er is aandacht voor uitspraak en articulatie, lichaamshouding en ruimtebewustzijn. Het observeren met een daaraan gekoppelde remediëring is merkbaar aanwezig.

Onderwijsaanbod	In het doorlichtingsverslag werd aangehaald dat de kwaliteit van het taalgebruik in een aantal lessen te wensen overliet. Het aanleren van een correcte uitspraak en articulatie, met bijzondere aandacht voor het wegwerken van de typische streekklanken, werd in een aantal klassen met te weinig vereiste vakbekwaamheid behandeld.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Referentiekader</i>	
<i>Planning</i>	
<i>Verticale en horizontale</i>	
<i>samenhang</i>	Ook het gebrek aan observatie, gekoppeld aan een degelijke evaluatie, kwam in sommige klassen niet aan bod.
<i>Klasmanagement</i>	
<i>Actief en constructief leren</i>	Verder werd er in een aantal lessen omzeggens geen aandacht besteed aan houding, lichaamstaal en ruimtebewustwording.

Tijdens de opvolgingsdoorlichting kon vastgesteld worden dat observatie en evaluatie binnen de klaspraktijk voldoende aan bod komen. Ook de aandacht voor houding, lichaamstaal en ruimtebewustzijn hebben een plaats gekregen binnen het leerproces.

Articulatie en uitspraak zijn nu prominent aanwezig. Er worden allerlei oefeningen aangebracht en de parameters van de stem komen vaak aan bod. Echter, de technische en de artistieke vakbekwaamheid blijft in een aantal klassen bepaalde leerplandoelstellingen hypothekeren.

Leerbegeleiding	In het doorlichtingsverslag werd vermeld dat het ontbreken van een evaluatie binnen de klaspraktijk voor de leerbegeleiding noch een ondersteunde, noch een stimulerende, noch een remediërende functie had.
<i>Zorgzaam en uitdagend</i>	
<i>Leerlingvolgsysteem</i>	

Uit observaties, documenten en gesprekken kan afgeleid worden dat de leerbegeleiding in de huidige klaspraktijk meer remediërend, stimulerend en

ondersteunend werkt, al blijkt dit niets steeds een automatisme te zijn.

3.3 Woordkunst: drama

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden bereikt.

Onderwijsaanbod	Het doorlichtingsverslag vermeldde het ontbreken van leerlijnen binnen de lessen drama. Parameters, zowel verbale als non-verbale die de basis moeten leggen voor een verder theateropleiding ontbraken. Bovendien werd er geen aandacht besteed aan spreektechnische vaardigheden. Elke vorm van evaluatie, binnen de lespraktijk, ontbrak.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Referentiekader</i>	
<i>Planning</i>	
<i>Verticale en horizontale samenhang</i>	
<i>Klasmanagement</i>	
<i>Actief en constructief leren</i>	Uit gesprekken, observaties en jaarplannen kan afgeleid worden dat er een positieve evolutie merkbaar is. In de jaarplannen zijn leerlijnen uitgeschreven waarbij de basis gelegd wordt in het eerste jaar en het tweede jaar gebruikt wordt om de verworven kennis, vaardigheden en attitudes verder uit te diepen. Het vertrekpunt is de beginsituatie van de leerlingen. Veel nadruk wordt gelegd op verbeelding, techniek en vormgeving, beschouwing en attitudes, en basisvaardigheden. Binnen de klaspraktijk en ook na repetitie-momenten is evaluatie een essentieel onderdeel geworden van het leerproces.

3.4 Dans: artistieke training

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden bereikt.

Onderwijsaanbod	Op het ogenblik van de doorlichting werd er voor de volwassenen een afzonderlijke cursus artistieke training gegeven. Omwille van het gebrek aan visie en vakoverleg was de invulling van deze cursus weinig gelijkgericht. De danstechniek werd te weinig uitgediept en de bewegingen misten afwerking, dynamiek en scherppte.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Referentiekader</i>	
<i>Planning</i>	
<i>Verticale en horizontale samenhang</i>	
<i>Klasmanagement</i>	
<i>Actief en constructief leren</i>	Bij de opvolgingsdoorlichting kon vastgesteld worden dat in overleg met het gehele team een visie werd uitgeschreven, vertrekkend van het artistiek-pedagogisch project van de academie en aansluitend bij de leerplannen. De lesobservaties bevestigen de uitgewerkte jaarplannen. Er wordt meer aandacht besteed aan danstechniek en improvisatie. Wel moet er blijvende aandacht besteed worden aan de afwerking. De expressie en de beweging krijgen voldoende nadruk. Improvisatie is een vaste pijler in het leerproces. Dit is duidelijk merkbaar tijdens de improvisatie-oefeningen. Hierdoor wordt de zelfexpressie gestimuleerd, het groepsgevoel en het bewustzijn van anderen in de ruimte bevorderd.
Onderwijsorganisatie	Tijdens de doorlichtingsperiode werden er afzonderlijke lessen georganiseerd voor volwassen leerlingen.
<i>Groeperingsvorm</i>	
<i>Onderwijstijd</i>	
	De lessen artistieke training voor volwassenen gaan niet langer meer afzonderlijk door. De volwassen leerlingen die nu inschrijven, volgen mee les

met de jong-volwassenen en de tieners. Hierdoor zijn de leerdoelen van deze groep gewijzigd en sluiten ze nu meer aan bij de vereiste leerdoelen uit het leerplan.

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Valide
Betrouwbaar

Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat er geen examenprogramma's werden opgemaakt en dat de evaluatiecriteria zeer algemeen waren en voor alle dansvakken golden.

Intussen beschikt de academie over examenprogramma's die de oefeningen vermelden en waardoor ook de leerplandoelstellingen duidelijk worden. Voor de evaluatiefiches werden vakspecifieke criteria opgesteld en ook de examencommissieleden krijgen handvaten aangereikt die hen ondersteunen bij de beoordeling van de leerlingen.

3.5 Dans: dansinitiatie

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden bereikt. De leerbegeleiding is uitgebouwd op maat van de leerlingen. De evaluatie is herwerkt en sluit aan bij de leeftijd van de leerlingen.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Referentiekader
Planning
*Verticale en horizontale
samenhang*
Klasmanagement
Actief en constructief leren

Uit de vaststellingen tijdens de doorlichting bleek dat de invulling van het vak dansinitiatie afhankelijk was van de leerkracht omwille van het gebrek aan overleg en visie. De danstechniek werd onvoldoende uitgediept en er bestonden geen uitgewerkte leerlijnen voor de artistieke component waardoor evolutie en vordering ontbraken.

Tijdens de opvolgingsdoorlichting werd vastgesteld dat er voor het vak dansinitiatie een visie, in overleg met de vakgroep, werd uitgeschreven. Men is vertrokken vanuit het artistiek-pedagogisch project van de academie en de visie sluit nauw aan bij de leerplandoelstellingen. Deze leerplandoelstellingen zijn tevens terug te vinden in de jaarplannen.

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Valide
Betrouwbaar

Ten tijde van de doorlichting waren er voor de studierichting Dans geen examenprogramma's.

Ook bevatten de evaluatiefiches geen criteria, eigen aan het vak.

Intussen worden examenprogramma's opgesteld. De inhoud van de examens wordt geëxpliciteerd.

De criteria van de evaluatiefiches zijn meer gericht op de inhoud van het vak. Ook de juryleden krijgen criteria die ze kunnen hanteren bij de beoordeling van de examenopdrachten.

Leerbegeleiding
Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem

De vaststellingen tijdens de doorlichting maakten melding van een tekort aan diepgang van de correcties. Er was weinig aandacht voor de juiste beweging en gebrek aan een gezonde leer- en werkattitude.

Nu beschikken de leerlingen over een agenda, aangepast aan en aantrekkelijk voor hun leeftijd. Op die manier kunnen ook ouders meevolgen wat de inhoud van de lessen was.

Verder zijn er afspraken tussen de leerkracht en de leerling. Deze afspraken zijn

opgenomen in de agenda. Het betreft afspraken omtrent stiptheid en discipline, de gepaste danskledij en de leerattitude.

3.6 Dans: hedendaagse dans

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden bereikt.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Verticale en horizontale</i> <i>samenhang</i> <i>Klasmanagement</i> <i>Actief en constructief leren</i>	Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat in de lessen hedendaagse dans de inhoud van het vak klassieke dans gegeven werd in plaats van hedendaagse dans. Voor het vak hedendaagse dans werd een visie uitgeschreven, net zoals voor alle dansvakken, waarbij vertrokken wordt vanuit het artistiek-pedagogisch project. De inhoud van de visie sluit volledig aan bij de doelstellingen voor hedendaagse dans uit het leerplan. In de uitgewerkte jaarplannen komen dezelfde doelstellingen terug, in een opbouwende leerlijn. In de mate van het mogelijke bezoeken leerlingen bovendien dansvoorstellingen. Ze worden ook aangemoedigd om de examens van de hogere graad 3 bij te wonen. Dit project wordt met hen ook besproken zodat ze een idee krijgen waar het einddoel ligt.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Valide</i> <i>Betrouwbaar</i>	Zoals voor alle dansvakken werd vastgesteld tijdens de doorlichting waren er geen examenprogramma's en de criteria waren niet vakspecifiek. Tijdens de opvolging kon vastgesteld worden dat er specifieke criteria werden vastgelegd voor hedendaagse dans. Deze sluiten aan bij de doelstellingen uit het leerplan en worden geëxpliciteerd op de evaluatiefiche. Ook de leden van de examenjury krijgen criteria die hen ondersteunen bij het beoordelen van de examens.
Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	Ten tijde van de doorlichting was er geen agenda. Intussen is er een agenda opgemaakt, aangepast aan de leeftijd van de leerlingen. Hierin wordt niet enkel de lesinhoud neergeschreven, maar staan ook de afspraken vermeld die moeten leiden tot een stimulerende leer- en werkhouding. Ook een korte geschiedenis omtrent hedendaagse dans is hierin terug te vinden. Op die manier krijgen leerlingen een summier samenvatting van de historiek van het vak.

4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor **dans, muziek, woordkunst.**

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Rieka HÉRIE de inspecteur-verslaggever	Luc DEVRIESE de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de academie	